

актів. Так, створення єдиної біржової фондової системи та централізованого клірингового депозитарію на сучасному етапі розвитку вітчизняного ринку цінних паперів стане потужним чинником підвищення його ефективності.

Література

1. Звіт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за 2012 рік. [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.ssmc.gov.ua>.
2. Чернишук В. Р. Розвиток ринку цінних паперів: проблеми й перспективи / В. Р. Чернишук, А. П. Данькевич // Фінанси України. — 2010. — № 8. — С. 96-103.
3. Ватаманюк З. Г. Перспективи розвитку ринку цінних паперів в Україні / З. Г. Ватаманюк, О. В. Баула // Фінанси України. — 2011. — № 5. — С. 75-85.

Пастушенко А. Г.,

*студентка 2 курсу соціально-правового факультету,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМИ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

У період політичних дискусій та загострення соціально-економічних проблем в Україні надзвичайно актуальним є підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами держави. Об'єктивними особливостями проведення бюджетної політики в Україні є: незначні (за обсягами) суми бюджетних коштів та їх хронічний дефіцит; нераціональна структура витрат і неефективне використання бюджетних коштів; надмірна централізація фінансових ресурсів, що не стимулює місцеві органи влади та місцевого самоврядування до максимальної мобілізації власних ресурсів регіонів. Через бюджет як головний інструмент державної політики та фінансовий план країни здійснюється реалізація бюджетної політики. Важливим завданням бюджетної політики на сучасному етапі є вирішення проблеми удосконалення міжбюджетного регулювання з позиції досягнення узгодженості інтересів органів центральної влади та місцевого самоврядування в частині розподілу повноважень і закріплення фінансових ресурсів на здійснення державних повноважень.

Місцеві органи влади та органи місцевого самоврядування практично позбавлені стимулів до збільшення доходів і раціональ-

ного їх використання. Така ситуація обумовлена тим, що значна частина зібраних на певній території коштів надходить до Державного бюджету України, а обсяг коштів, що залишається на місцях, не дає можливості здійснювати перспективне прогнозування і планування розвитку територій. Тому проблема збалансування бюджету, тобто досягнення бюджетної рівноваги, також належить до ключових проблем сьогодення.

З причин об'єктивного і суб'єктивного характеру держава в процесі свого функціонування витрачає все більше коштів. Це, у свою чергу, викликає необхідність зростання доходної частини бюджету за рахунок додаткових надходжень, зокрема податків. Але збільшення податкового тягаря призводить до зниження ефективності виробництва, скорочення робочих місць, зростання рівня безробіття. Як наслідок, з одного боку, скорочується дохідна частина бюджету (у зв'язку зі зниженням ділової активності), а з іншого боку, — зростає його видаткова частина (у зв'язку зі зростанням соціальних виплат). У такому випадку утворюється зворотня ситуація: бажання уряду підвищити доходи бюджету за рахунок підвищення податкового тиску в середньо і довгостроковій перспективі призводять до їх зменшення та зростання витрат [1].

Сьогодні державний борг є важливою складовою фінансової системи, дієвим інструментом у механізмі макроекономічного регулювання та засобом реалізації економічної стратегії держави. Управління та обслуговування державного боргу є одним із пріоритетних завдань економічної політики держави, важливою умовою стабільності її фінансової системи. В Україні цей процес має низку проблем, а саме: недосконалістю законодавчої бази, значним обсягом державного боргу та його постійним збільшенням, механізмом реструктуризації боргу і його обслуговуванням, що не сприяє реалістичному прогнозуванню основних макроекономічних показників соціально-економічного розвитку країни [2].

Незбалансованість державного бюджету України, дефіцитність торговельного балансу, прийняття державою боргів підприємств і невиважена політика державного запозичення вкрай загострили проблему державного боргу. За умов кризи рефінансування заборгованості держави виконання нею своїх зобов'язань у рамках нинішнього курсу економічної політики вимагатиме направлення податкових надходжень до бюджету на боргові виплати, що означатиме кардинальне скорочення бюджетних видатків на соціально-

економічний розвиток. Розв'язання боргової проблеми лише за рахунок видатків бюджету призведе до руйнування сфер науки, освіти та охорони здоров'я, а також розширить масштаби зубожіння населення.

Крім істотного обмеження бюджетних видатків, Уряд намагається покрити нестачу фінансування перенесенням строків сплати за існуючими борговими зобов'язаннями держави. Однак реструктуризація боргу держави на умовах перенесення строків сплати за її борговими зобов'язаннями не знімає гостроти проблеми обслуговування державного боргу. Тому що в такий спосіб досягається лише тимчасове полегшення, оскільки при цьому його загальна сума не зменшується, а борговий тягар навіть посилюється [3].

На нашу думку, боргова політика України потребує значного удосконалення шляхом розширення спектра інструментів та кола завдань і пріоритетів, оскільки нинішній рівень економічної безпеки в Україні, з огляду на триваючу тенденцію до швидкого зростання обсягу зовнішньої і внутрішньої заборгованості, є досить низьким. Слід відзначити, що необхідною умовою розвитку та покращення економічної ситуації в країні є ефективна бюджетна політика, яка розробляється з метою збалансування бюджетних параметрів з урахуванням бюджетних пріоритетів, розвитку бюджетної сфери. Звідси головним пріоритетним напрямком бюджетної політики має стати фінансове оздоровлення підприємств, шляхом забезпечення бюджетних витрат, створення сприятливого валютного курсу та використання програмно-цільового методу складання бюджету, що в подальшому дає можливість скоротити відсотки недовиконання бюджету в Україні, а як наслідок — покращить економічну, фінансову та інвестиційну могутність України.

Література

1. Березянюк Т. В. Особливості державного управління національною бюджетною системою в ринковому форматі // Інвестиції: практика та досвід. — 2010. — № 1. — 2426 с.
2. Семко Т. В., Покутня М. В. Вплив державного боргу на стійке функціонування національної економіки // Економіка, фінанси, право. — 2010. — № 6. — С. 6-11.
3. Бабчук К. Л., Мацедонська Н. В. Державний борг України: механізм управління та обслуговування [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://intkonf.org>.